

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR

Näringsdepartementet

Immaterialrättens roll i innovationssystemet (N2014:03)

Attention:

Peter Strömbäck, Utredare

Anna Backlund, Utredningssekreterare

Promemoria: Immaterialrättens roll i innovationssystemet samt PRV framtida roll och finansiering

Sveriges Patentbyråers Förening (SEPAF) har efter ett möte utredningssekreterare Anna Backlund (2014-10-08) lovat att återkomma med ett PM avseende föreningens syn på den pågående utredningen inklusive den roll och finansieringsmodell för PRV som föreningen förespråkar.

Denna promemoria inkluderar följande:

- Sammanfattning
- Bakgrund
- Immaterialrättens och PRV:s framtida roll i innovationssystemet

Det är SEPAF:s förhoppning att fortsätta kontakten med IRIS-utredningen och om behov föreligger bidra ytterligare genom representation i referensgruppen.

Stockholm den 31 oktober 2014

Anders Tangen, styrelseledamot med ansvar för remissarbeten

Olle Bratt, SEPAF:s remissutskott för marknadspolitik

Claes Pantzar, SEPAF:s remissutskott för marknadspolitik

SEPAF: Immaterialrättens roll i innovationssystemet

SAMMANFATTNING

- Strukturen på innovationssystemet behöver förenklas, förtydligas och ha samma organisation över hela landet.
- Förändringar av innovationssystemet behöver inkludera ett flertal olika perspektiv samt ha en funktionsuppdelad ansats (ex. legalt, finansiellt, kompetensmässigt).
- Kompetens och effektivitet bör vara vägledande för vilka aktörer i innovationssystemet som skall utföra vilka insatser.
- Utbildning i immaterialrätt behöver införas i skolan från lågstadiet till universitet och högskolor.
- Kvaliteten på PRVs arbete behöver förbättras.
- Finansieringen av PRV behöver förändras.
- Styrningen av PRV behöver professionaliseras.

BAKGRUND

Övergripande ser SEPAF det svenska innovationssystemet som både decentraliserat och fragmenterat och det saknas idag en tydlig funktionsuppdelning mellan olika myndigheters roller, ansvarsområden och gränssnitt gentemot individer och företag som vill skydda och skapa värden kring sina innovationer. Ett stort antal offentligt finansierade aktörer (Ex. PRV, VINNOVA, SWEREA, ALMI, SISP och enskilda inkubatorer) uppträder med både varierande kompetens och med varierande förhållningssätt gentemot enskilda uppfinnare och näringsidkare. De stödinsatser inom innovation, uppfinnarskydd, immaterialrätt och affärsrådgivning som erbjuds enskilda företag i form av finansiering, know-how, utbildning och rådgivning skiftar i både omfattning och verkan. Denna fragmentering får som konsekvens att de offentliga aktörernas insatser i många fall:

- Överlappar varandra.
- Inte samordnas/koordineras optimalt.
- Inte anpassas till den utvecklingsfas som företaget/innovationen befinner sig i.
- Sker ad hoc snarare än välplanerat och strategiskt.
- Ej utförs av den aktör som har bäst kompetens/utför insatsen effektivast.
- Överlappar de insatser/tjänster som privata aktörer erbjuder marknaden.

Ett fragmenterat innovationssystem är kontraproduktivt för alla inblandade och riskerar i förlängningen att hämma svenska konkurrenskraft.

Det är SEPAF:s uppfattning att framtida förändringar av systemet måste inkludera ett flertal olika perspektiv:

- Samhällsekonomiskt
- Rättsligt
- Kompetens-/utbildningsmässigt
- Resursallokeringsmässigt
- Tillväxt-/konkurrensmässigt

Vidare är det SEPAF:s uppfattning att PRV:s framtida roll och finansiering bör anpassas och begränsas till insatser som rör den egna kärnverksamheten (de industriella rättskyddet) och/eller svarar mot den kompetens som myndigheten är bäst lämpad för utifrån de listade perspektiven ovan.

IMMATERIALRÄTTENS OCH PRV:S FRAMTIDA ROLL I INNOVATIONSSYSTEMET

Kompetensen i Sverige på immaterialrätt är låg. Vi ser att om immateriella rättigheter nämns på ett strukturerat sätt i utbildningsväsendet är det på grund av eldsjälarna som själva finner det viktigt att bibringa kunskapen. Här finns en stor uppgift i Sverige med en bra potential för framtiden.

Kompetensen inom den viktigaste myndigheten för immaterialrätt, PRV, måste bevaras och förstärkas annars kommer verket att utarmas och vi kommer att få se immaterialrättsstrategier som gynnar det europeiska patentverket, EPO och det europeiska varumärkes och designverket, OHIM, mera.

För att långsiktigt höja kompetensen i immaterialrätt i Sverige anser vi att regeringen ska införa obligatorisk utbildning i immaterialrätt i den svenska skolan. Med början i lågstadiet för att sen följa med i SO-ämnen genom hela grundskolan för att intensifieras på gymnasienivå. Vi anser även att det bör vara obligatoriskt med immaterialrättsliga kurser på de flesta postgymnasiala och akademiska utbildningarna i Sverige.

PRV:s roll i innovationssystemet är flerfasetterad, dock både när det gäller varumärken, design och patent.

Styrningsmässigt borde en från marknaden kunnig styrgrupp tillsammans med Näringsdepartementet ta fram styrdokument för PRV.

För att kunna attrahera patentansökningar till PRV födras att den granskning som görs håller yttersta världsklass. Det är först då som den traditionella strategin med snabbt tillförlitligt granskningsbesked, framskjutande av kostnader, och maximal flexibilitet i utformningen av patentkrav i kommande PCT ansökan ger full nytta. SEPAF-bolagen upplever att kvaliteten på granskningar gjorda av PRV har blivit sämre och detta är alarmerande. För att kunna finnas kvar får PRV inte spilla någon möda på att

organisera sig så att granskningskvaliteten möter kvaliteten hos EPO och att PCT statusen upprätthålls med marginal.

Att bli så kompetent så att PRVs granskningar är kvalitetsmässigt i paritet med EPOs ger också fördelen att det blir en både mer trovärdig och effektivare information som kan ges från PRV i patenttekniska frågor samt att PRV kan tjäna som en välutbildad och bra rekryteringsbas för svensk industri.

Vi anser vidare att den materiella granskning som görs på varumärkessidan är viktig och att ger svenska företag en strategiskt bra start för nya varumärken.

Att svenska företagare dessutom kan få rådgivning av en kompetent myndighet på svenska är väsentligt eftersom ytterligare få innovatörer eller SMEs talar flytande immaterialrättslig engelska, tyska eller franska vilket är de språk som annars står till buds.

Vidare anser vi att PRV ska ha en ännu tätare kunddialog med mer uppsökande verksamhet för att säkerställa att inlämningar av patentansökningar, varumärkesansökningar och designansökningar verkligen görs till PRV.

Den framtida finansieringen av PRV ska enligt vårt förmenande ske i form av en blandfinansiering där kurser, information, inlämningsavgifter, årsavgifter och förnyelseavgifter utgör basen och anslag från staten kompletterar. Kanske kan även PRV ha en roll i framtagande av grundutbildningsmaterial för skolväsendet.